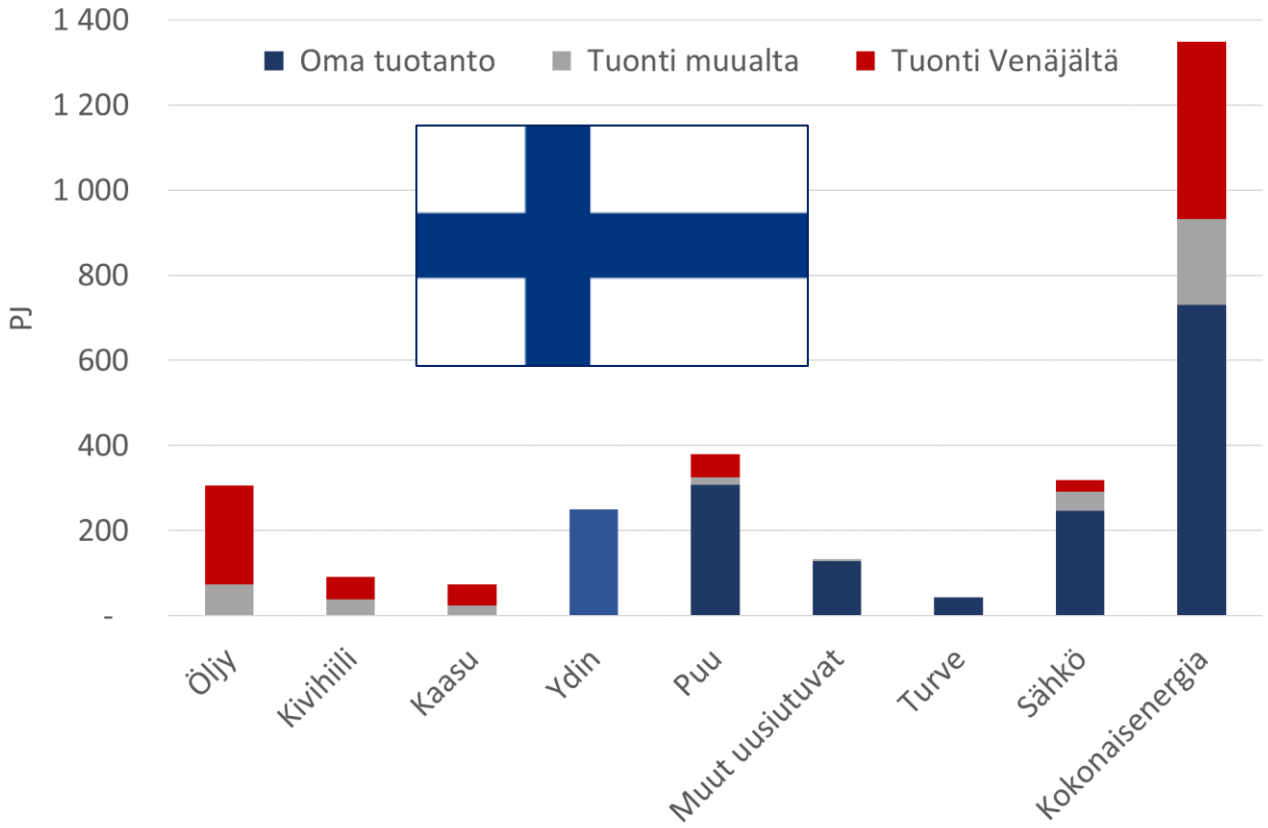
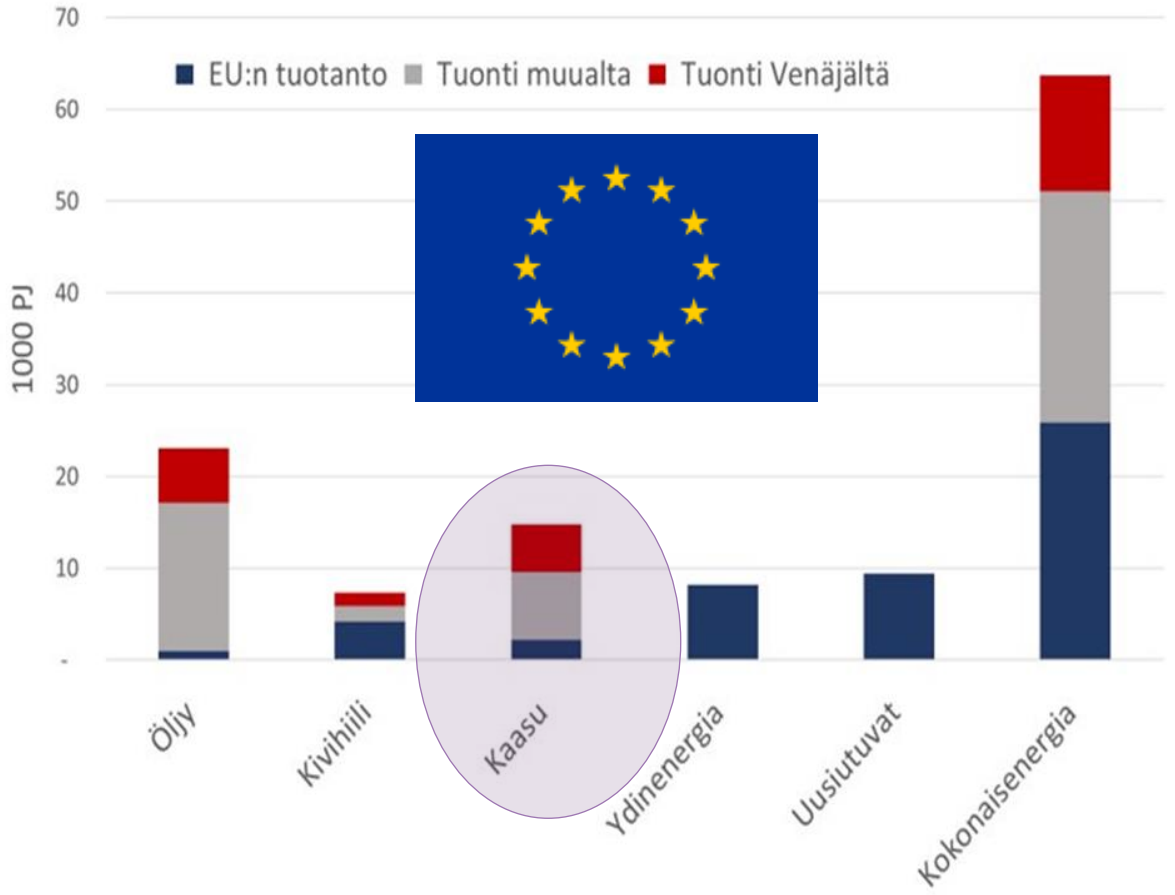
Energiakriisin tilanne ja näkymät

Jari Kostama
Energiateollisuus
1.12.2022

Energiateollisuus

Ennen Venäjän hyökkäystä: Suomen energiasta 30 % Venäjältä, EU:n riippuvuus öljyssä ja kaasussa

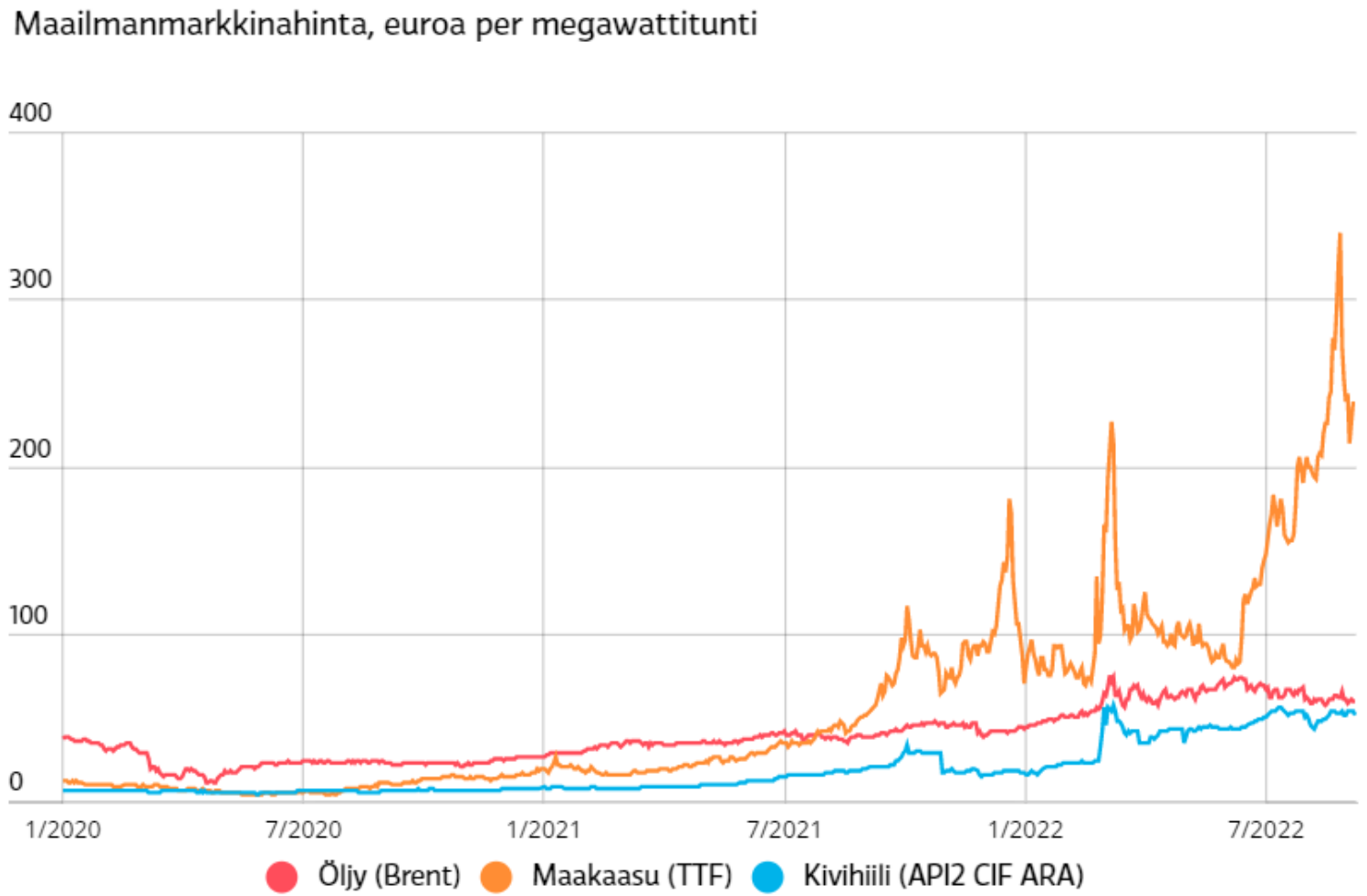

Arvio 2019-20, lähteet: Tilastokeskus, Luke, Energiateollisuus

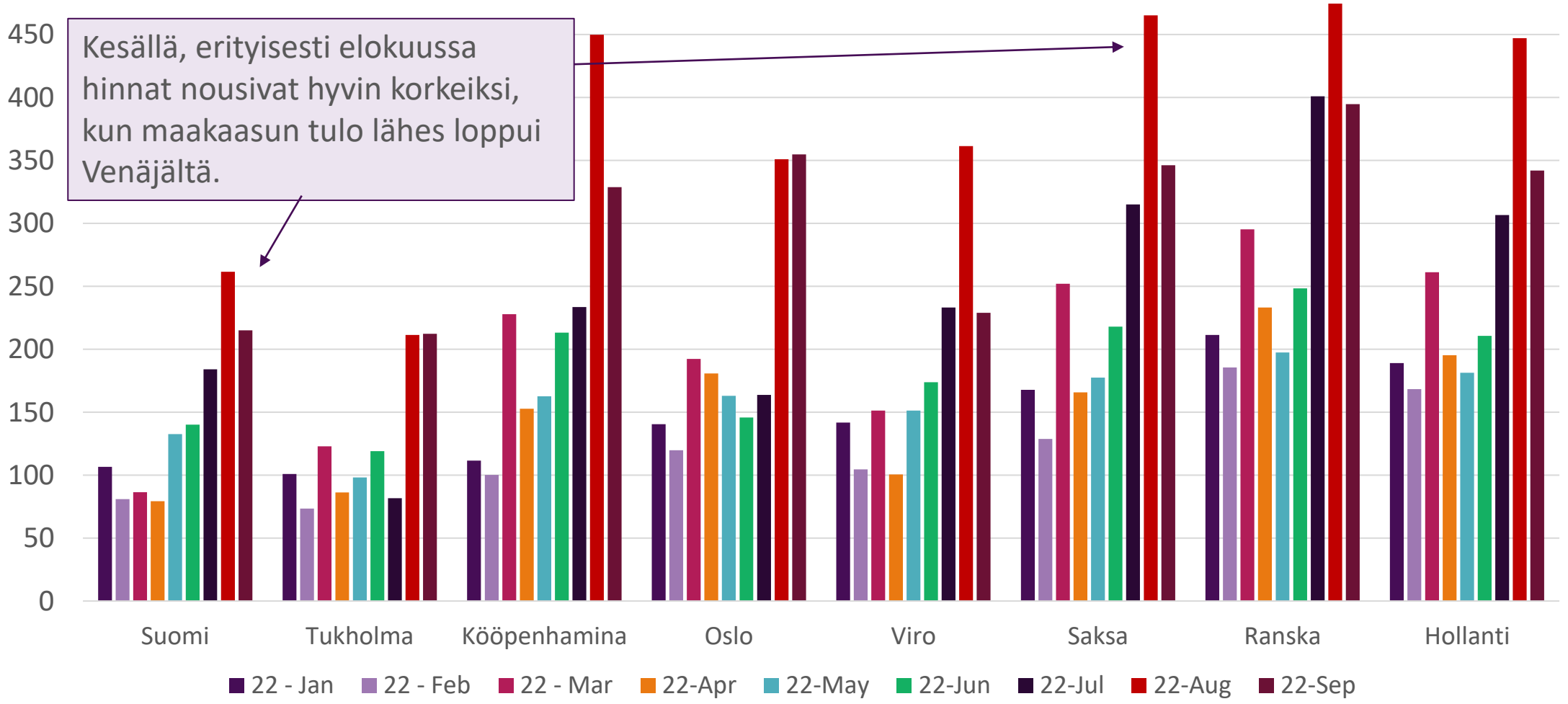
Venäjän kaasuase nosti polttoainehintoja jyrkästi

- **Maakaasun hinta** alkoi nousta kesällä 2021, kun Venäjä pienensi merkittävästi myyntiään eikä täyttänyt Gazpromin kaasuvarastoja talveksi.
- **Kivihiilen hinta** seuraa maakaasun hintaa ja sekin on moninkertaistunut.
- **Öljyn hinnannousu** oli myös suuri, mutta on kesällä laskenut.
- **Maakaasun hinta nousi jyrkästi kesällä 2022, kun Venäjä jatkoi kaasuaseen käyttöä**.

Kuva: HS 12.9.22

Sähkön tukkuhinnat kuukausittain tammi-syyskuussa 2022 (NordPool Spot)

Haasteita ollut myös sähkön tarjonnassa EU:ssa - ydinvoima ja heikko vesitilanne

CHANGES IN PRODUCTION IN EUROPE IN 2022 VS. 2021 JAN-SEPT. SOURCE: BRUEGEL BASED ON EMBER

- Ydinvoiman ja vesivoiman tuotanto yhteensä 164 TWh alempi kuin edellisenä vuonna tammi-syyskuussa.
- Maakaasua on jouduttu käyttämään sähköntuotantoon jopa enemmän kuin aiemmin, vaikka sen hinta on noussut korkealle.

Sähkön hintaan vaikuttamisen keinoja (EU ja Suomi)

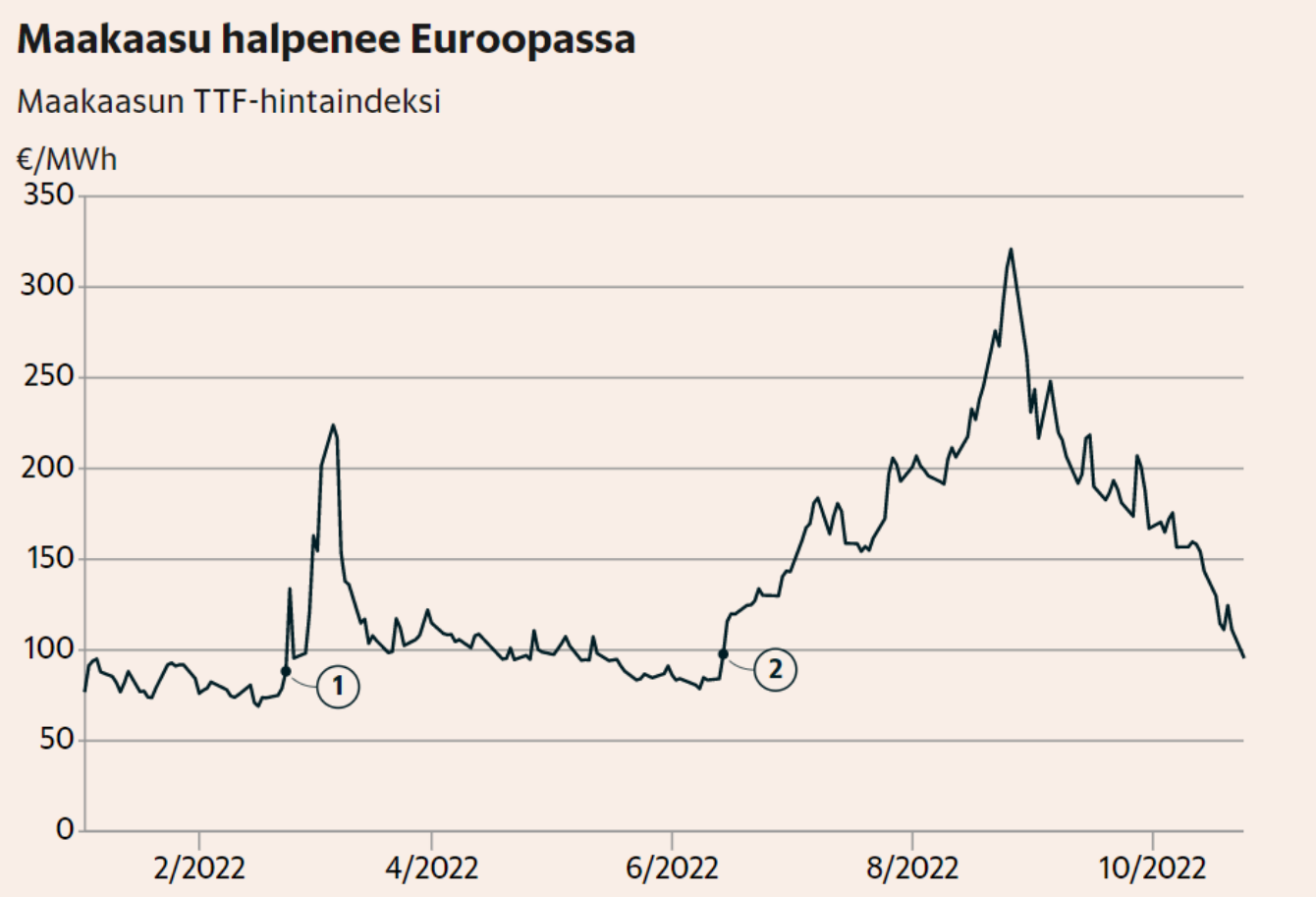
Maakaasuun liittyviä toimia

- Maakaasun tarjonnan lisääminen
  - Venäläisen kaasun korvaaminen muualta hankittavalla kaasulla ja EU:n neuvotteluvoiman käyttö yhteisostoissa
  - Varastojen täyttäminen
- Maakaasun kysynnän leikkaaminen
  - Korvaavat energialähteet tai raaka-aineet eri käytöissä
  - Energiatehokkuus ja energian säästö
- Maakaasun hinnoitteluun vaikuttaminen

Sähköön liittyviä toimia

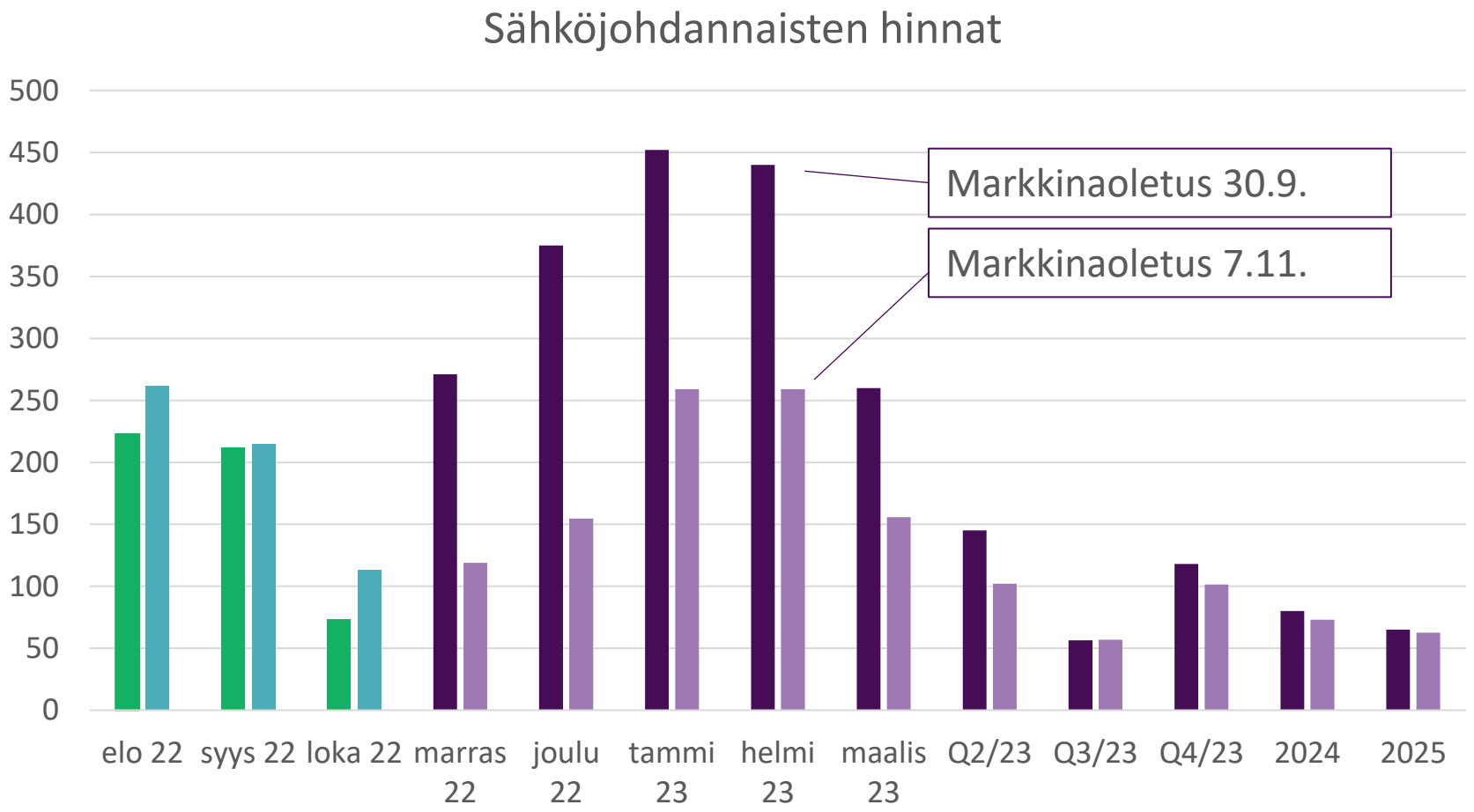
- Sähkön tarjonnan lisääminen
  - Investointien ja olemassa olevien voimalaitosten uudelleen käyttöönoton vauhdittaminen
- Sähkön kysynnän leikkaaminen
  - Energiatehokkuus ja sähkön säästö
- Sähkön tukkumarkkinoiden toimintaan vaikuttaminen
- Sähkön hinnan kompensoiminen (tuet)
  - Tämän rahoittaminen kaasun tai sähkön tuottajilta kerättäviltä maksuilla

Maakaasun hinta on laskenut kesän hintapiikkien jälkeen alkuvuoden tasolle

Kuva: HS 25.10.
Lähde: Refinitiv, TTF-hintaindeksi

Sähkön hintanäkymät Pohjolassa ovat rauhoittuneet huomattavasti kuukauden kuluessa

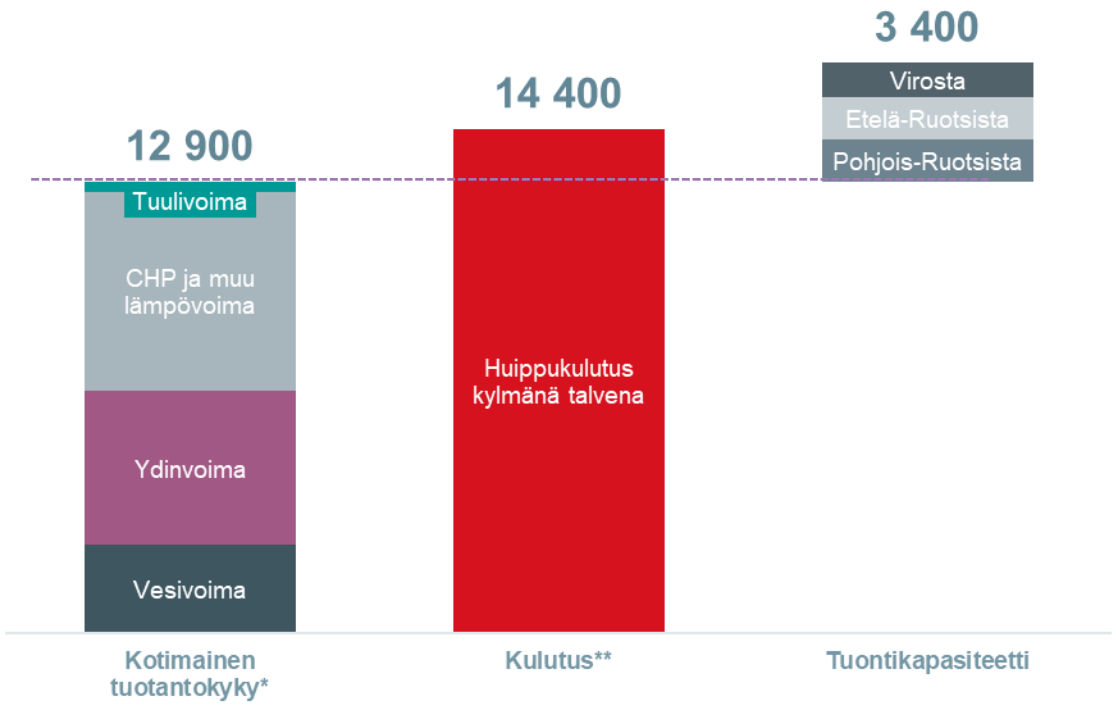
Hinnat pohjoismaisia keskihintoja (nk. systeemihinta).
Suomen aluehinta voi poiketa merkittävästi systeemihinnasta.

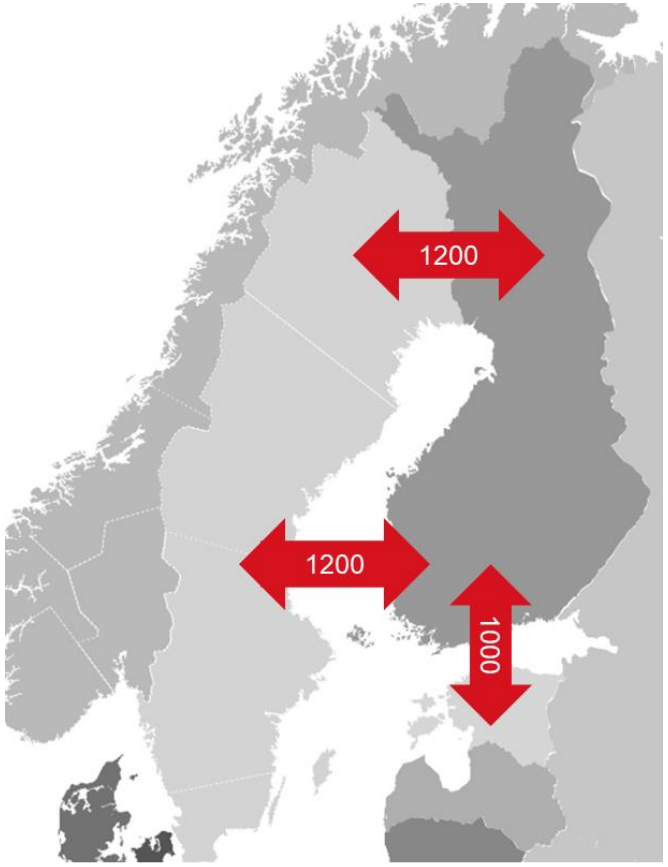
Toteutunut systeemihinta
Toteutunut Suomen hinta
Futuurihinta 30.9.2022
Futuurihinta 7.11.2022

Toteutuneet hinnat:
NordPool Spot

Futuurihinnat:
Nasdaq OMX Commodities

Sähkötehon riittävyys edelleen Suomen haasteena - johtaa myös muita Pohjoismaita korkeampiin hintoihin

Fingrid – Arvio sähkön riittävyydestä talvella 2022/23

Epävarmuuksia paljon

- Olkiluoto 3, talven säät (pakkanen ja tuuli), naapurien tehotilanne ja rajajohtojen käytettävyys
- Tuleeko uusia yllätyksiä

Lähde: Kantaverkkoyhtiöiden raportti alueellisesta tehotasapainosta